

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ТА ВИМОГ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

студент гр. Ф-41 Шаванов А. С.

Удосконалення основних принципів та вимог до фінансової звітності та бухгалтерського обліку є дуже актуальною темою. В наш час знання в галузі бухгалтерського обліку необхідні у багатьох сферах діяльності, тому стає актуальним питання вдосконалення системи ведення бухгалтерського обліку в Україні, зокрема основних принципів та вимог до фінансової звітності. Наукові дослідження у галузі удосконалення основних принципів та вимог до фінансової звітності є дуже популярними в сучасній Україні, і цю тему досліджують дуже багато вітчизняних вчених, серед яких Н.В. Гончаренко, О.В. Кравченко, В.М. Пархоменко, С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, Л.Ю. Швець, Ж.С. Труфіна та ін.

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством, і тому фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Розуміння основних принципів та вимог до фінансової звітності є основою розуміння бухгалтерського обліку. Однак, як показує практичний досвід, існує багато суперечностей щодо розуміння та виконання основних принципів та вимог до бухгалтерського обліку.

Вивчення законодавства дозволяє зрозуміти найголовніші принципи, які прописані у тексті закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: 1) обачність — застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства; 2) повне висвітлення - фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі; 3) автономність — кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників; 4) послідовність — постійне застосування підприємством обраної облікової політики; 5) безперервність — оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі; 6) нарахування та відповідність доходів і витрат - для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів; 7) превалювання сутності над формою - операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми; 8) історична (фактична) собівартість - пріоритетною є оцінка активів підприємства, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання; 9) єдиний грошовий вимірник — вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства в єдиній грошовій одиниці; 10) періодичність — можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу. [1] Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 "Вимоги до фінансової звітності" встановлені такі вимоги до її якості: дохідливість, достовірність, порівнянність, доречність. [2] Але реалії українського бухгалтерського обліку є далекими від повного виконання усіх принципів. Принципом превалювання сутності над формою інколи доводиться нехтувати, адже податкові інспектори, вишукуючи помилки, більше уваги звертають саме на юридичну правильність форми. Нормативно-правова база бухгалтерського обліку, що функціонує в Україні, висуває занадто складні вимоги щодо форми звітності.

Бухгалтери занадто багато часу витрачають на оформлення шаблонних звітів та інших документів, які не надають для користувачів дійсно важливої інформації про діяльність підприємства, а просто є обов'язковою формою звітності. Приведення бухгалтерського законодавства до європейських та світових стандартів – довгий та непростий процес. І це потребує поступової зміни нормативно-правової бази. Наші бухгалтери стають заручниками складностей, що виникають у зв'язку із постійною зміною законодавства. Тому окрім дев'яти принципів, що встановлені законом, пропонуємо додати до них десятий принцип – постійного спостереження законодавчих змін.

Податкова реформа стала вагомим досягненням цього процесу, вдалося зблизити податковий та фінансовий облік. Але попереду ще багато роботи, яка неодмінно пов'язана зі змінами у нормативно-правовій базі.

Тому ми вважаємо, що для поліпшення діяльності бухгалтерів, необхідно покращити інформативну взаємодію між державою та підприємством, а також намагатися зменшити частоту змін у законодавстві, у той же час спрямовуючи їх на вдосконалення системи обліку. Підприємствам, які ще не зробили цього, потрібно автоматизувати працю бухгалтерів та за допомогою комп'ютерних технологій забезпечити їм якнайшвидший доступ до потрібної інформації.

1. Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 №996-XIV
2. ПСБО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 31.03.1999 р. №87

Науковий керівник: асп. Шишова Ю. Г.